

YLIOPISTON TULEVAISUUS, VETOVOIMA JA TALOUS

Miksi keskustakampus on Oulun yliopistolle tarpeellinen?

Hankkeen lähtökohtana on ollut pitkään jatkunut kehitys, jossa Linnanmaan tilojen perusparannusten myötä vuokrat kohoavat yliopiston talouden kannalta kestävämmiksi. Tilakustannusten kasvua on pitkään pyritty hallitsemaan tiivistämällä ja luopumalla osasta vuokratiloja. Loputtomiin tiivistämistä ei kuitenkaan voi jatkaa ja yliopiston hallitus käynnisti selvitystyön vaihtoehtojen kartoittamiseksi.

Kun vertailulaskelmissa uudisrakentaminen osoittautui taloudellisesti järkeväksi vaihtoehdoksi, oli oleellista samalla miettiä optimaalisinta sijaintia. Harkinta täydentyi vetovoima- ja kestävyysnäkökulmilla: miten vastaamme kaupunkimaista elämäntyyliä ja palveluja arvostavien nuorten odotuksiin ja toimimme energiatehokkaammassa ja kestävämmillä liikkumistavoilla saavutettavissa tiloissa tulevaisuudessa.

Keskeisenä tavoitteena on myös kehittää yliopiston vetovoimaa, sillä Pohjois-Suomen nuorten määrä lähtee väestöennusteiden mukaan laskuun. Voidaksemme säilyttää laaja-alaisen koulutustarjonnan, opiskelijoita pitää pystyä saamaan Ouluun myös kauempaa ja kasvattaa kansainvälisten opiskelijoiden määrää. Muualla Suomessa koulutustarjonta monipuolistuu ja opiskelupaikkojen määrä kasvaa: kilpailu opiskelijoista yliopistojen välillä kiristyy. Euroopassa vajaan 3 000 korkeakoulua kilpailee pienenevien ikäluokkien opiskelijoista monin keinoin.

Tehdyt selvitykset ja suunnittelutyö osoittavat, että keskustakampuksen rakentaminen on yliopiston tulevaisuuden kannalta paras ratkaisu sekä toiminnan tavoitteiden että talouden näkökulmista.

Miksi yliopistojen ja yliopistokaupunkien välinen kilpailu kiristyy?

Yliopistokaupunkien välinen kilpailu kiristyy, kun opiskelupaikkoja ja -aloja on lisätty eri yliopistoissa ja opiskelun aloittavien ikäluokkien koot pienenevät. Oulun täytyy olla nykyistä houkuttelevampi kaupunki tuleville opiskelijasukupolville.

Suosituimpiin verrokkikaupunkeihin nähden Oululla on kehitettävää muun muassa palveluissa, julkisessa liikenteessä, harrastusmahdollisuuksissa, kaupunkikeskustassa, työnsaantimahdollisuuksissa, tapahtumissa ja kansainvälisyydessä. Keskustakampus tuo opiskelijat keskustan palvelujen, parhaiden joukkoliikenneyhteyksien ja liikuntapaikkojen äärelle.

Miksi uuden keskustakampuksen rakentaminen on edullisempää kuin Linnanmaan peruskorjaus?

Yliopiston taloudellisessa vertailussa rakennuskustannuksia merkittävämpiä tekijöitä ovat toiminnallisten tavoitteiden lisäksi tuleva vuokrataso, vuokra-aika ja elinkaarikustannukset.

Etenkin uudisrakentamisen vaihtoehdossa ja omana hankkeena toteutettuna yliopistolla on vaihtoehtoisin rahoituksellisin keinoin mahdollisuus erittäin kilpailukykyisiin

pääomavuokratasoihin. Uudisrakentamisessa saavutetaan lisäksi tila-, energia- ja elinkaarikustannuksiltaan tehokkaampia ratkaisuja.

Mitä tiedekuntia keskustakampukselle on tulossa?

Tiedekunnista humanistisen, kauppakorkeakoulun sekä tieto- ja sähkötekniikan olisi toiminnan ja tarvittavien tilojen puolesta helpointa sijoittaa toimintojaan keskustakampukselle. Asioita on suunniteltu ja niistä on sovittu tiedekuntien johdon kanssa. Lisäksi kampukselle sijoittuu tutkimusyksiköitä ja toimintoja myös muista tiedekunnista sekä tutkimuksen ja koulutuksen lähipalveluita. Kampukselle varataan myös työ- ja kokoustiloja koko yliopistoyhteisön käyttöön. Sijoittumissuunnitelmat tarkentuvat jatkosuunnittelussa.

Mitä kumppaniyritykset ajattelevat keskustakampushankkeesta?

Oulun yliopisto on tammikuun 2022 aikana kontaktoinut 52 kumppaniyritystä kuullakseen niiden näkemyksiä yliopisto vetovoimaisuuden merkityksestä ja kuinka keskeisenä kysymyksenä yritykset pitävät yliopiston sijaintia kaupunkialueella.

Haastatelluista yrityksistä 47 kertoi luottavansa yliopiston kykyyn tehdä itse parhaat ratkaisut kampuksen sijainnista. 44 yritystä kannattaa yliopiston parhaaksi katsomaa sijaintia, tai niillä ei ole vahvaa mielipidettä aiheesta. 8 yritystä toivoi yliopiston jatkavan nykyisellä kahdella kampuksella. Vain 4 yritystä oli sitä mieltä, että päätös sijoittumisesta on tehtävä yhteistyössä kaupungin kanssa. Esimerkiksi Nokian Oulun yksikön johtaja on kirjoittanut Kalevassa, että Nokialle kampuksen sijainti on merkityksellinen.

YHTEISÖLLISYYS JA YLIOPISTON PÄÄTÖKSENTEKO

Miten keskustakampus vaikuttaa yliopiston yhteisöllisyyteen?

Keskustakampuksesta on tulossa ennen kaikkea opiskelijoiden ja opiskelun kampus sekä yliopistolaisia, sidosryhmiä ja kansalaisia yhdistävä tapahtumien keskus. Yhteisöllisyys koostuu monista asioista kampuksen lisäksi, ja myös ympäri vuoden elävän keskustaympäristön voi katsoa lisäävän mahdollisuuksia yhteisöllisyyteen. On hyvä muistaa, että Oulun yliopisto toimii nykyin kahdella kampuksella.

Millä eri keinoilla yliopistolaisia on osallistettu päätöksenteon yhteydessä?

Henkilöstöä on pyritty osallistamaan monin keinoin koronarajoitukset huomioiden.

Viimeisimpänä tammi-helmikuussa 2022 järjestettiin tiedekuntien opiskelijoille ja työntekijöille sekä muiden yksiköiden henkilöstölle yhdeksän keskustelutilaisuutta, joissa esiteltiin hankesuunnitelmaa ja käytiin keskustelua henkilöstön ja opiskelijoiden tarpeista muun muassa arkkitehtikilpailun evästyksiksi. Tiedekunnat kutsuivat tilaisuuksiin henkilöstönsä ja opiskelijansa. Yliopistoyhteisöstä yhteensä noin 11 prosenttia, eli n. 1500 henkilöä osallistui tilaisuuksiin.

Keskustakampuksen suunnittelun alkuvaiheessa kesä-syyskuussa 2020 järjestettiin koko yliopistoyhteisölle avoin verkkoavoriihi, johon saatiin yli 800 osallistumista. Keskustelussa syntyi lähes 2000 ideaa parhaan mahdollisen keskustakampuksen suunnittelun tueksi.

Hankesuunnittelun yhteydessä tiedekunnat ovat kertoneet tulevaisuuden tilatarpeistaan kirjallisesti ja haastatteluissa. Tutkimusyksiköiltä on kyselyllä selvitetty toivetta ensisijaisista toimintapaikoista. Myös erillis- ja fokussyksiköiden sekä tukipalveluiden tarpeita on selvitetty ja tullaan vielä selvittämään.

Kullakin tiedekunnalla sekä opiskelijoilla ja kirjastolla on ollut hankesuunnitteluryhmässä oma edustaja, joka on osallistanut omia taustaryhmiään suunnitteluun. Tiedekuntien, opiskelijoiden ja henkilökunnan edustajat visioivat tulevaa keskustakampusta kahdessa työpajassa. Ensimmäisen seminaarin jälkeen tehtiin koko yhteisön kysely, johon tulleita vastauksia – niin innostuneita kuin kriittisiäkin – hyödynnettiin hankesuunnitelmassa.

Olisiko yliopistoyhteisön edustajien pitänyt päästä äänestämään kampusratkaisuihin?

Yliopistolain mukaan yliopiston toiminnan ja taloudesta keskeisistä tavoitteista, merkittävistä sopimuksista, toimintarakenteesta ja varallisuuden käytöstä päättää yliopiston hallitus. Hallitus myös vastaa tekemistään päätöksistä.

Yliopiston hallitus edustaa henkilöstöä, opiskelijoita ja sidosryhmiä. Hallituksen sisäiset jäsenet yliopistoyhteisö valitsee hallintovaaleissa ja opiskelijajäsenet valitsee ylioppilaskunnan vaaleilla valittu edustajisto. Ulkoiset jäsenet valitaan tasakolmikantaisessa yliopistokollegiossa, joka koostuu opiskelijoista, keskiryhmistä ja professoreista.

Laki ei salli keskustakampusta koskevan päätöksenteon siirtämistä opiskelijoiden tai henkilökunnan äänestykseen. Äänestystä ei olisi myöskään mielekästä järjestää tilanteessa, jossa sen tulosta ei voitaisi huomioida päätöksentekovaiheessa.

KAAVOITUS, MAANKÄYTTÖ JA INFRASTRUKTUURI

Kaupunki on investoinut Linnanmaan joukkoliikennekeinoihin ja pyöräbaanaan. Oliko se järkevää?

Viime aikoina tehtyjä liikennepanostuksia ei ole toteutettu vain yliopistoa varten, koska silloin ne olisi tehty jo paljon aikaisemmin. Oulun yliopisto on toiminut Linnanmaalla kymmeniä vuosia. Lisäksi panostukset joukkoliikenteeseen ja pyöräbaanoihin palvelevat kaikkia oululaisia, eivät pelkästään yliopistolaisia tai ammattikorkeakoululaisia. Oulun keskustasta pohjoiseen pyörällä ja joukkoliikenteellä liikkuvia ihmisiä tulee varmasti olemaan tulevaisuudessakin, ja kuten sanottu, keskustakampuksen suunniteltu valmistuminen tapahtuu vuosikymmenen loppupuolella.

Mitä kustannuksia keskustakampus aiheuttaa kaupungille?

Oulun yliopisto saa valtaosan rahoituksestaan valtiolta ja maksaa keskustakampuksen rakentamisen kustannukset itse. Oulun kaupungin eli oululaisten veronmaksajien kustannukset liittyvät esimerkiksi maankäyttöön ja liikenteeseen. On hyvä huomioida, että

rakennettiin Raksilan tontille mikä tahansa uudisrakennus, kaikki tontin kehitysvaihtoehdot ja liikennejärjestelyjen muutokset synnyttävät kustannuksia Oulun kaupungille.

Miten keskustakampukselle suunnitellaan auto- ja pyöräpaikkoja?

[Keskustakampus on olennaisesti Linnanmaata helpommin saavutettavissa eri puolilta Oulua niin kävellen, pyöräillen kuin julkisella liikenteellä.](#) Myös kauempaa tuleville keskustakampus on helpommin saavutettavissa julkisella liikenteellä, koska se sijaitsee rautatie- ja linja-autoasemien välittömässä läheisyydessä. On myös huomioitava, että tulevaisuuden kampuksen 1. vaihe keskustassa toteutuu vasta vuonna 2028 ja voidaan olettaa, että ihmiset suosivat tulevaisuudessa entistä enemmän myös kestäviä liikkumismuotoja.

Alueelle sijoittuvien toimijoiden osalta auto- ja pyöräpaikkojen kysyntä kohdistuu eri ajankohtiin: yliopistolla kysyntä on suurinta arkipäivisin aamusta iltapäivään, kauppaliikkeiden ja tapahtumien osalta suurin kysyntä ajoittuu iltoihin ja viikonloppuihin. Keskustakampus on tarkoitus avata vuonna 2028, joten aikaa lisätä joukkoliikenteen kapasiteettia ja palvelutasoa on.

Miten keskustakampus vaikuttaa kampusten väliseen liikkumiseen?

Kampusten välisen liikkumisen ratkaisuja on tärkeää suunnitella keskustakampushankkeen edetessä kohti kampuksen valmistumista vuosikymmenen lopulla. Tyypillinen keino vähentää kampusten välisen liikkumisen tarvetta saman päivän aikana on laatia sellaisia lukujärjestyksiä, että opiskelija voi opiskella koko päivän yhdessä paikassa.

Olemme nähneet viimeisten kahden vuoden aikana, kuinka opiskelun ja työskentelyn tavat muuttuvat vauhdilla. Jatkossa digitalisaation kehittymisen myötä etäopinnot muodostavat yhä suuremman osan opiskelusta, ja myös suuri osa yliopiston henkilöstöstä haluaa työskennellä etänä osan työviikostaan. Yliopistojen yhteistyö tulee todennäköisesti myös lisääntymään, eli jatkossa opintoja otetaan myös toisista kaupungeista. Monilla yliopistoilla on useita kampuksia, ja Oulun yliopisto toimii jo nyt kahdella kampuksella Oulussa.